

Література

1. Положення про юридичну службу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, державного підприємства, установи, організації: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1040 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/1040-2008-п

УДК 346.14(043.2)

Луб'янський В. Ю., магістрант,
Київський університет права
Національної академії наук України, м. Київ, Україна

ПРЕТЕНЗІЙНА РОБОТА ЮРИДИЧНОЇ СЛУЖБИ ПІДПРИЄМСТВА

У процесі виконання завдання щодо забезпечення законності важливу роль відіграють юристи підприємства, оскільки від їхньої принциповості, професіоналізму, досвіду і вміння працювати з людьми значною мірою залежить діяльність підприємства. Саме від роботи юридичних служб органів залежить рівень захисту прав та законних інтересів підприємства, установи та організації тощо.

Над проблемами претензійного порядку на підприємстві працюють такі науковці як І. В. Гончар, В. Т. Капріца, О. Б. Олійник, Г. М. Самілик та інші.

Як зазначають І. В. Гончар, В. Т. Капріца та Г. М. Самілик під захистом прав та законних інтересів слід розуміти організацію та ефективне ведення претензійно-позовної роботи [2, с. 4].

Подання претензій є одним із дієвих способів захисту їх інтересів [5, с. 66]. Шляхом подання претензій до своїх контрагентів з приводу порушення тих чи інших зобов'язань підприємство захищає свої законні інтереси, вимагає поновлення порушених прав.

Наприклад, автори навчального посібника «Претензійно-позовна робота органів державної податкової служби України» зазначають, що претензійний порядок врегулювання спорів є сукупністю заходів, які підлягають здійсненню стороною, права якої порушені, для безпосереднього вирішення спору, що виник, зі стороною, яка є порушником майнових прав та інтересів. Претензійний порядок врегулювання спорів – це врегулювання спорів за допомогою інституту претензії [1, с. 6].

І. В. Гончар, В. Т. Капріца та Г. М. Самілик визначають претензію – як письмовий документ, що надсилається особою, яка вважає, що її права та законні інтереси порушені, до порушника з вимогою відновити ці права та інтереси без втручання юрисдикційних органів [1, с. 6].

А. М. Долгополов наголошує, що основна мета претензійної роботи полягає в усуненні або попередженні негативного впливу на виробництво з боку контрагентів підприємства шляхом застосування правових норм. Висуваючи претензії, одне підприємство вказує іншому на його неправильні дії або помилки, які неправомірно зачіпають його інтереси, і вимагає їх усунення або виправлення добровільно, посиляючись при цьому на нормативний акт і фактичні обставини справи. У цьому полягає суть кожної претензії. У разі задоволення вимог претензії, то сторони звільняються від звернення з позовами до суду [2, с. 54].

О. Б. Олійник у своїй роботі «Документування господарсько-договірної та господарсько-претензійної діяльності» зазначає, що листи, які оформлюють обґрунтування вимог однієї організації до іншої, що стосуються порушень договірних зобов'язань, називаються претензійними [3, с. 125]. Зазначений автор відносить претензії до спеціалізованих документів в управлінській діяльності, який повинен відповідати наступним вимогам: 1) видаватися повноваженим органом або особою відповідно до її компетенції; 2) не суперечити нормам чинного законодавства; 3) бути достовірним, тобто базуватися на фактах і містити конкретні пропозиції або вказівки; 4) відповідати своєму призначенню й укладатися за установлену форму; 5) має бути бездоганно відредагований і оформлений [3, с. 7].

Встановлення претензійного порядку розв'язання спорів є одним із основних засобів реалізації прав і законних інтересів суб'єктів правовідносин.

Вирішення спірних питань у претензійному порядку спрямовано проти направлення на розгляд судів великої кількості необґрунтованих вимог, а також безспірних позовів. Крім того, позитивною умовою в певному відношенні є те, що вирішення спору в претензійному порядку звільняє сторони від звернення з позовами до суду, що пов'язано з певними матеріальними витратами у вигляді сплати судового збору, яке здебільшого виражається у стягнених сумах, оформленні документів, витратах на відрядження тощо.

На підставі вищенаведеного, зазначимо, що завданнями претензійної роботи юридичної служби підприємства виступають: 1) відновлення порушених прав і законних інтересів підприємства; 2) виявлення причин і умов невиконання зобов'язань у сферах господарювання та інших порушень (у сфері, земельних, економічних, майнових відносинах тощо); 3) попередження порушень договірної та планової дисципліни та норм чинного законодавства; 4) покращення економічних показників діяльності підприємств, які знаходяться у його власності; 5) відшкодування за рахунок винних осіб нанесених збитків підприємствам.

Отже, підприємства чи організації, чий інтерес порушено, з метою безпосереднього врегулювання спору з порушником його прав та інтересів

звертається до відповідача з письмовою претензією.

Література

1) Гончар І. В. Претензійно-позовна робота органів державної податкової служби України: навч. посібник / І. В. Гончар, В. Т. Капріца, Г. М. Самілик. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2002. – 93 с.

2) Долгополов А. М. Організація юридичної служби на підприємствах: конспект лекцій / А. М. Долгополов. – К.: МАУП, 2000. – 72 с.

3. Олійник О. Б. Документування господарсько-договірної та господарсько-претензійної діяльності: навч. посіб. / О. Б. Олійник. – К.: Алерта, 2006. – 140 с.

УДК 371.3:34/ 346.1(043.2)

Масло Н. М., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Беззубов Д. О., д.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ЮРИСТІВ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Сучасна вища юридична освіта в Україні набуває нового змісту і змінюється відповідно до розвитку правових знань та з урахуванням нових суспільних потреб. Від сучасного юриста у сфері господарського права вимагається стратегічне мислення, фінансова освіченість, розуміння того, як влаштовані бізнес-процеси, що таке маркетинг, бізнес-стратегії. У зв'язку розвитком правової культури висококваліфікованого фахівця «поглиблюється науково-теоретичний рівень професійної підготовки правника та водночас посилюється її практичне спрямування». Українська держава сьогодні потребує професійних спеціалістів на всіх напрямках економічного розвитку та державного будівництва.

Побудова освітнього процесу у юристів не змінювалась вже десятиліттями: майбутні юристи у сфері господарського права повинні сумлінно вчити теорію і знати добре норми права. Але раніше юрист — це спеціаліст середньої ланки, який обслуговував підприємство, в якому чи з яким працював. Зараз же функція юриста докорінно змінилася. В сучасному світі юрист на підприємстві — це топ-менеджер, працівник, який входить до складу ради директорів і впливає на розвиток компанії безпосередньо.

Правова освіта є складовою частиною системи освіти і має на меті формування високого рівня правової культури та правосвідомості особи, її ціннісних орієнтирів та активної позиції як члена громадянського суспільства [1].

Перехід економіки України до розвинених ринкових відносин багато в